

(فارسی، ششم، درس ستایش، کاربرک شماره یک)

۱. درس «به نام خدایی که جان آفرید» را با چه لحنی می‌خوانیم؟

(۱) اندرزی (۲) داستانی (۳) ستایشی (۴) گفت‌وگو

۲. در بیت «خداوند بخشنده دستگیر / کریم خطابخش پوزش پذیر» به کدام صفت پروردگار اشاره نشده است؟

(۱) غفار (۲) تواب (۳) رحمان (۴) خالق

۳. معنی بیت «به درگاه لطف و بزرگیش بر بزرگان نهاده بزرگی ز سر» از کدام گزینه دریافت می‌شود؟

(۱) بزرگان در برابر درگاه لطف و مهربانی خداوند بزرگی خود را به یاد می‌آورند و با او همترازی می‌کنند.

(۲) قدرتمندان در مقابل قدرت خداوند بزرگیشان را فراموش می‌کنند و در برابر عظمت او سر تعظیم فرود می‌آورند.

(۳) بزرگان به عظمت و بزرگی پروردگار اعتراف می‌کنند و از درک ماهیت حقیقی‌اش عاجز و ناتوان هستند.

(۴) هرکس به درگاه خداوند روی آورد و فروتنی اختیار کند، خداوند از خطایش درمی‌گذرد و او را می‌بخشد.

۴. مفهوم کدام بیت با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) تا به جایی رسی که می‌نرسد پای اوهام و پایه افکار

(۲) جهان، متفق بر الهیتش فرومانده از کنه ماهیتش

(۳) نه در ایوان قُربش وهم را بار نه با چون و چرایش عقل را کار

(۴) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی

۵. درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را مشخص کنید.

الف) بیت «محال است سعدی که راه صفا توان رفت جز بر پی مصطفی» دارای چهار جمله است. درست نادرست

ب) موضوع کتاب «بوستان (سعدی‌نامه)» اخلاقی و اجتماعی است و در قالب «مثنوی سروده شده است. درست نادرست

۶. نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

ای نام نکوی تو سردفتر دیوان‌ها وی طلعت روی تو زینت‌ده عنوان‌ها

صفت مضاف الیه

چشم دل باز کن که جان بینی آن چه نادیدنی است آن بینی

مفعول مسند

۷. واژه‌های قافیه و ردیف را در بیت روبه‌رو مشخص کنید. «تأمل در آئینه دل کنی صفایی به تدریج حاصل کنی»

قافیه: **دل و حاصل** ردیف: **کنی و کنی**

۸. بن ماضی و بن مضارع فعل‌های زیر را بنویسید.

گذشته است (گذشت - گذر) می‌آموزیم (آموزت - آموز)

۹. بیت زیر از کدام آرایه‌های ادبی بهره گرفته است؟

به درگاه لطف و بزرگیش بر بزرگان نهاده بزرگی ز سر **کنایه**

۱۰. با توجه به بیت زیر، کاربرد معنایی واژه «پرستار» را در گذشته و امروز مقایسه کنید.

«پرستار امرش همه چیز و کس بنی‌آدم و مرغ و مور و مگس»

پرستار در گذشته به معنای فرمانبردا و مطیع بوده ولی امروزه به کسی می‌گویند که از بیمار مراقبت می‌کند.

۱۱. بیت زیر به چه داستان‌ها یا رویدادهایی اشاره می‌کند؟

«گلستان کند آتشی بر خلیل گروهی بر آتش برد ز آب نیل»

به آتش افکندن حضرت ابراهیم و تبدیل آتش به گلستان / غرق شدن فرعونیان در دریای نیل و رهایی حضرت موسی و پیروانش

۱۲. معنی و مفهوم بیت‌های داده شده را بنویسید.

«یکی را به سر بر نهد تاج بخت یکی را به خاک اندر آرد ز تخت»

بر سر یکی تاجی از بخت می‌گذارد و او را به خوشبختی می‌رساند و یکی را از تخت به پایین می‌آورد و خوشبختی را از او می‌گیرد.

«بشر، ماورای جلالش نیافت بصر، منتهای جمالش نیافت»

انسان بالاتر از بزرگی خداوند را نتوانست پیدا کند و چشم انسان به پایان زیبایی او نرسید. (نتوانست او را درک کند)

«جهان متفق بر الهیتش فرو مانده از کنه ماهیتش»

مردم جهان به پروردگاری او هم‌عقیده‌اند و از درک ماهیت او ناتوان مانده‌اند.

تندرست و پدram باشید.

نام و نام خانوادگی:	کاربرگ فارسی، ششم	تاریخ: ۹۹/۰۱/۰
نام آموزگاره:	درس ۲۱	زمان: ۴۰ دقیقه
شماره دانش آموز:		تعداد صفحه: دو

ردیف	پرسش‌ها	بارم									
۱	معنی واژه «پرستار» در بیت «پرستار امرش همه چیز و کس / بنی آدم و مرغ و مور و مگس» چیست؟ الف) مراقب بیمار ☐ ب) فرمان بردار ☐ پ) اطاعت شده ☐ ت) نگه دارنده ☐	۰/۵									
۲	مترادف واژه‌های مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ «مرد گفت: خداوندش را بگوی که گرگ ببرد. چوپان گفت: به <u>خدای</u> چه بگویم؟!» الف) مالک - مخلوق ☐ ب) پروردگار - دارنده ☐ پ) آفریننده - خالق ☐ ت) صاحب - آفریدگار ☐	۰/۵									
۳	واژه‌های «دلایل، استدلال و مستدل» دارای یک ریشه و با هم، هم خانواده‌اند. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵									
۴	درس «به نام خدایی که جان آفرید» ما را به بهره‌گیری از طبیعت فرامی‌خواند. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵									
۵	در شعر زیر منظور از «صورتگر ماهر» کیست؟ خداوند «کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر این همه صورت برد بر صفحه هستی به کار»	۰/۵									
۶	پیام و مفهوم بیت روبه‌رو را بنویسید. «عادت او نیست خشم و دشمنی نام او نور و نشانش روشنی» خداوند به خشم گرفتن و دشمنی کردن با کسی عادت ندارد. نام او روشن است و نشانی‌اش همه جا آشکار و نمایان است.	۰/۵									
۷	ردیف و قافیه را در بیت «با وضویی دست‌ورویی تازه کرد با دل خود گفت‌وگویی تازه کرد» پیدا کنید. ردیف: تازه کرد قافیه: دست‌ورویی - گفت‌وگویی	۱									
۸	بن مضارع و مصدر فعل‌های داده شده را مشخص نمایید. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>فعل</th> <th>بن مضارع</th> <th>مصدر</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>یافتم</td> <td>یاب</td> <td>یافتن</td> </tr> <tr> <td>بفهمد</td> <td>فهم</td> <td>یافتن</td> </tr> </tbody> </table>	فعل	بن مضارع	مصدر	یافتم	یاب	یافتن	بفهمد	فهم	یافتن	۱
فعل	بن مضارع	مصدر									
یافتم	یاب	یافتن									
بفهمد	فهم	یافتن									
۹	نام صاحبان اثر کتاب‌های زیر را بنویسید. رساله قشیریه: امام ابوالقاسم قشیری به قول پرستو: قیصر امین پور	۱									
۱۰	شیوه بیان نوشته یا «زبانی» است و یا «ادبی» برای هر کدام نمونه‌ای بیاورید. ادبی: خفاش در روز پلک‌ها را بر سیاهی دیده‌ها می‌اندازد و شب را چونان چراغی برمی‌گزیند. زبانی: در هنگام روز خفاش چشم‌هایش را می‌بندد (می‌خواهد)	۲									

۲	ارکان تشبیه را در جدول زیر مشخص کنید. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">جمله</th> <th style="width: 15%;">مشبه</th> <th style="width: 15%;">مشبه‌به</th> <th style="width: 15%;">وجه شبه</th> <th style="width: 15%;">ادات</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>پروردگار برای ملخ دو حدقه چونان ماه تابان آفرید.</td> <td>حدقه</td> <td>ماه</td> <td>تابندگی</td> <td>چونان</td> </tr> <tr> <td>پر طاووس گویی بادبان کشتی است که ناخدا آن را برافراشته.</td> <td>پر طاووس</td> <td>بادبان</td> <td>برافراشته</td> <td>گویی</td> </tr> </tbody> </table>	جمله	مشبه	مشبه‌به	وجه شبه	ادات	پروردگار برای ملخ دو حدقه چونان ماه تابان آفرید.	حدقه	ماه	تابندگی	چونان	پر طاووس گویی بادبان کشتی است که ناخدا آن را برافراشته.	پر طاووس	بادبان	برافراشته	گویی	۱۱
جمله	مشبه	مشبه‌به	وجه شبه	ادات													
پروردگار برای ملخ دو حدقه چونان ماه تابان آفرید.	حدقه	ماه	تابندگی	چونان													
پر طاووس گویی بادبان کشتی است که ناخدا آن را برافراشته.	پر طاووس	بادبان	برافراشته	گویی													
۲	آرایه‌های ادبی را در عبارتها و شعرهای زیر پیدا کنید. هر چه می‌پرسیدم از خود از خدا از زمین از آسمان از ابرها... (مراعات نظیر و تکرار) برق از شوق که می‌خندد بدین سان قاه‌قاه ابر از هجر که می‌گرید بدین سان زار زار (تشخیص و تضاد) روشنی روز چشمانشان را می‌بندد و تاریکی شب دیدگان آن‌ها را باز می‌کند. (تضاد) بال‌هایی برای آن‌ها آفرید، این دو بال همانند لاله‌های گوش‌اند؛ بی‌پر و بدون رگ‌های اصلی. (تشبیه و مراعات)	۱۲															
۶	بیت‌های زیر را به فارسی امروزی بازگردانید. ای نام نکوی تو سردفتر دیوان‌ها وی طلعت روی تو زینت‌ده عنوان‌ها ای خدایی که نام زیبایت، آغاز و شروع هر کتابی است و ای کسی که درخشندگی رویت مایهٔ زیبایی عنوان‌های کتاب است. رعد و برق شب، طنین خنده‌اش سیل و طوفان، نعرهٔ توفنده‌اش انعکاس خنده‌اش مانند رعد و برق شب بود و فریاد پرخروش او چون سیل و طوفان، سهمگین و ترسناک یکی را به سر برنهد تاج بخت یکی را به تخت اندر آرد ز تخت بر سر یکی تاجی از خوشبختی می‌گذارد و یکی دیگر را از تخت پادشاهی به زیر می‌آورد. (خوشبختی و بدبختی) گلستان کند آتشی بر خلیل گروهی بر آتش برد ز آب نیل آتش داغ و سوزان را بر دوست خود، حضرت ابراهیم به گلستان تبدیل می‌کند و گروهی دیگر را از رود نیل به جهنم می‌برد. جهان متفق بر الاهیتش فرو مانده از کنه ماهیتش همهٔ جهانیان بر خداوندی او هم‌داستانند و اتفاق نظر دارند و از رسیدن به ذات و حقیقت او درمانده شده‌اند. تأمل در آیینۀ دل کنی صفایی به تدریج حاصل کنی اگر به درون و دل خود که مانند آینه پاک است، بیندیشی؛ کم‌کم، صفا و پاکی به دست می‌آوری.	۱۳															
۲	شعر ستایش «به نام خدایی که جان آفرید» را که از بر کرده‌اید، بنویسید. (چهار بیت)	۱۴															

پانزدهم کار برگ فصل دوم - فارسی ششم

۰.۱ ب

۰.۲ ب

۰.۳ د

۰.۴ ب

۰.۵ ج

۰.۶ نژاده: اصیل فر: شکوه بسنده: کافی طراوت: تازگی و شادابی

۰.۷ جامع التواریخ

۰.۸ کنایه - واج آرای - تضاد - واج آرای

۰.۹ دشمن نمی تواند بر شما چیره شود

نهاد متمم فعل

سفر زندگی به مهارت‌هایی نیاز دارد

نهاد متمم فعل

دشمنان تیره‌رای ما به‌ناچار این سرزمین را بدین نام ارجمند می‌نامند

نهاد مفعول متمم فعل

گفتم ز فیض بپذیر این نیم‌جان که دارد

فعل متمم فعل مفعول فعل

۰.۱۰ تفسیر صافی - کتاب وافی

۰.۱۱ آزاداندیشان (آزاداندیش) - یلان (یل) - بخردان (بخرد) - روشن‌رایان (روشن‌رای)

۰.۱۲ معنی و مفهوم بیت‌ها و عبارت‌ها

۰.۱۳ خار (خوار) - بگذار (بگزار) - چیره‌گی (چیرگی) - گذر (گذر)

«با هر چه عشق نام تو را می توان نوشت با هر چه رود نام تو را می توان سرود» *

نام و نام خانوادگی: کاربرد فارسی هشتم تاریخ: ۱۳۹۹ / ۰ / ۰
نام آموزشگاه: درس ششم، راه نیکبختی زمان: ۵۰ دقیقه

- ۱- در مصراع «چو ایران نباشد تن من مباد» ایران، نهاد است. (۱ نمره) **درست** نادرست
- ۲- یکی از مهارت‌های اصلی زبان خواندن است. (۱ نمره)
- ۳- متن حماسی با حالت پهلوانی و پیکارگرایانه خوانده می‌شود. (۱ نمره)
- ۴- واژه مناسب (جز، جزء) را انتخاب کنید. (۱ نمره)
- او به **جز** زمان خواب از نوشتن دست بر نمی‌دارد و این کار **جزء** وجودش شده است.
- ۵- قالب شعر «راه نیکبختی» چیست؟ (۱ نمره) **مثنوی (دوتایی)**
- ۶- مهم‌ترین پیام بیت «ده روز مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا» چیست؟ (۵/۰ نمره)
- الف) نیکی به دوستان (ب) ناپایداری دنیا (ج) کوتاهی عمر (د) استفاده درست از عمر
- ۷- مفهوم بیت «با چشم ادب نگر پدر را / از گفته او مپیچ سر را» در کدام گزینه نیامده است؟ (۵/۰ نمره)
- الف) نافرمانی نکن (ب) فداکار باش (ج) احترام پدر را نگاه‌دار (د) مطیع فرمان پدر باش
- ۸- کدام بیت با عبارت «قولوا الحق و لو علی انفسکم: حق را بگویند هر چند به زیانتان باشد» ارتباط معنایی بیشتری دارد؟ (۵/۰ نمره)
- الف) سخن حق بگو، نترس که حق / نبرد روزی و نیارد مرگ (ب) کان روز به علم تو چه افزود / وز کرده‌ی خود چه برده‌ای سود
ج) زنهار مگو سخن به جز راست / هر چند تو را در آن ضررهاست (د) پیران سخن ز تجربه گویند، گفتمت / هان ای پسر که پیر شوی، پند گوش کن
- ۹- املائی کدام واژه درست نیست؟ درست آن را بنویسید. (۱ نمره)
- سحرگهان - جامه - خورسند - تأمل (خرسند)
- ۱۰- در بیت‌های زیر ردیف و قافیه را مشخص کنید و بنویسید. (۲ نمره)
- چون با ادب و تمیز باشی / پیش همه کس عزیز باشی / قافیه: تمیز - عزیز / ردیف: باشی
زنهار مگو سخن به جز راست / هر چند تو را در آن ضررهاست / قافیه: راست - ضررهاست / ردیف: ندارد
- ۱۱- چهار نمونه از بهترین نمونه‌های ادبیات تعلیمی را نام ببرید. (۲ نمره)
- گلستان - بوستان - مثنوی معنوی - کلیله و دمنه

۱۲- آرایه‌های بیت‌های زیر را بنویسید. (۱/۵ نمره)

چون با ادب و تمیز باشی پیش همه کس عزیز باشی ندارد
می‌باش به عمر خود سحرخیز وز خواب سحرگهان بهره‌یز تکرار
با مادر خویش مهربان باش آماده‌ی خدمتش به جان باش کنایه

۱۳- معنی بیت‌های زیر را بنویسید. (۴ نمره)

چون این دو شوند از تو خرسند خرسند شود ز تو خداوند
اگر پدر و مادر از تو خشنود و راضی شوند، خداوند هم از تو خشتود خواهد شد.
روزی که در آن نکرده‌ای کار آن روز ز عمر خویش مشمار
روزی که در آن کار مفیدی انجام نداده‌ای، آن روز را جزء عمر خود حساب نکن.
زین گفته سعادت تو جویم پس یاد بگیر هرچه گویم
با این گفته سعادت و خوشبختی تو را می‌خواهم، پس هر چیزی که می‌گویم یاد بگیر.
می‌کوش که هرچه گوید استاد گیری همه را به چابکی یاد
تلاش کن و بکوش که هر چیزی را که استاد می‌گوید با چابکی و سریع یاد بگیری.

۱۴- معنی واژه‌های زیر را بنویسید. (۱/۵ نمره)

خرسند: قانع و خشنود جامه: لباس تأمل: اندیشیدن
چابکی: سریع بودن سعادت: خوشبختی زنه‌ار: بهره‌یز

۱۵- در بیت‌های زیر، (نهاد، مفعول و متمم) را پیدا کنید و در جدول بنویسید. (۱/۵ نمره)

الف) با چشم ادب نگر پدر را وز گفته‌ی او مپیچ سر را
ب) زین گفته سعادت تو جویم پس یاد بگیر هرچه گویم

ردیف	نهاد	مفعول	متمم
الف	تو (پنهان)	سر	پدر - گفته
ب	من (جویم)	سعادت - هرچه	گفته

۱- فعل عبارت «مرا با او کار است» اسنادی است؟ (۵/۰ نمره) درست نادرست

۲- جامع التمثیل اثر محمد حبلمه رودی از نویسندگان قرن یازدهم هجری است. (۱ نمره)

۳- نشانه «مد» در کدام واژه کاربرد درستی ندارد؟ (۵/۰ نمره)

(۱) سرآمد (۲) خوش آواز (۳) پیشآمد (۴) دست آورد

۴- در کدام گزینه غلط املائی وجود ندارد؟ (۵/۰)

(۱) من نمی دانم تو از بحر خدای مرا بیاموز (۲) اینها که تو گفتی همه فرع است

(۳) خانواده حنجرار و حریم مشخصی دارد (۴) به قدر فهم مصتمعان می گویم

۵- کتاب «اسرار التوحید» نوشته است. (۵/۰ نمره)

(۱) ابوسعید ابوالخیر (۲) اکبری شلدره (۳) محمد بن منور (۴) محمد غزالی

۶- با توجه به محتوای درس «آداب نیکان» از نظر بهلول کدام ویژگی سبب تاریکی دل می شود؟ (۵/۰ نمره)

(۱) با کینه و بغض خوابیدن (۲) لقمه حرام (۳) نیت در کارها (۴) در یاد خدا نبودن

۷- در کدام گروه اسمی، هسته نهاد است؟ (۵/۰ نمره)

(۱) امروزه دشمنان این ملت جنگ نرم را بی هیاهو آغاز کرده اند.

(۲) کاربران اینترنت باید به اخلاق علمی آراسته شوند.

(۳) اصل این است که در ذکر حق باشی تا به خواب روی.

(۴) تاکنون وزیر بودی، اکنون امیری!

۸- در کدام عبارت ترتیب جمله با الگوی (نهاد - مفعول - متمم - فعل) می باشد؟ (۵/۰ نمره)

(۱) اینترنت پنجره‌ای است رو به جهان بیرون.

(۲) انسان موجودی است، اجتماعی.

(۳) جنید باز به دنبال او رفت تا به او رسید.

(۴) امیر انگشتی از انگشت بیرون کرد.

۹- با توجه به جمله‌ها واژه‌ی مناسب را انتخاب کنید. (۲ نمره)

(۱) اخلاق رایانه‌ای یا بیانگر پایبندی ما به ارزش‌های اجتماعی است. (فن‌آوری - فناوری)

(۲) انسان برای آینده خود برنامه‌ریزی می‌کند. (مال‌اندیش - مآل‌اندیش)

(۳) برخیزد (خواست - خواست) بهلول و فرمود: «تو می‌خواهی مرشد خلق باشی». (برخواست - برخاست).

۱۰- عبارتهای زیر چند جمله دارد؟ (۱/۵ نمره)

(۱) تویی شیخ بغداد که مردم را ارشاد می‌کنی؟ دو جمله

(۲) عرض کرد، آری، به قدر می‌گویم و بی‌موقع و بی‌حساب نمی‌گویم. چهار جمله

(۳) رایانه، اینترنت، تلفن همراه و دیگر تولیدات علمی، از مظاهر آفرینش‌گری انسان، این بنده‌ی ضعیف خداوند است. یک جمله

۱۱- معنی واژه‌های زیر را بنویسید. (۳ نمره)

میریدان: شاگردان ارشاد: راهنمایی معترف: اعتراف‌کننده

اسطرلاب: ابزاری در ستاره‌شناسی چیرگی: برتری، غلبه رهاورد: سوغات

۱۲- برای واژه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید. (۲ نمره)

عقل: عاقل - تعقل جامعه: اجتماع - مجموع

اعتقاد: عقیده - معتقد متعال: تعالی - اعتلا

۱۳- مفرد واژه‌های زیر را بنویسید. (۱/۵ نمره)

فضایل: فضیلت آداب: ادب مستمعان: مستمع

۱۴- مفهوم عبارات زیر را بنویسید. (۳ نمره)

(۱) تو می‌خواهی مرشد خلق باشی، در صورتی که هنوز طعام خوردن خود را نمی‌دانی؟

تو می‌خواهی مردم را راهنمایی کنی در حالی که هنوز غذا خوردن را یاد نداری.

(۲) عرض کرد: «آری، به قدر می‌گویم و بی‌موقع و بی‌حساب نمی‌گویم».

گفت: بله، به اندازه سخن می‌گویم و بی‌گاه و نامناسب حرف نمی‌زنم.

۳) اصل در خوردن آن است که لقمه حلال باید و اگر حرام را صد از این گونه آداب به جا بیاوری فایده ندارد و سبب تاریکی دل می‌شود.

در خوردن اصل این است که لقمه حلال به دست آوری و اگر این آداب و کارها را با لقمه حرام انجام دهی سودی ندارد؛ زیرا سبب تاریک شدن دل می‌شود.

۱۵- در جمله‌های زیر هسته‌ی گروه اسمی را مشخص کنید. (۲ نمره)

خانواده، کوچک‌ترین بخش اجتماع است.

علم و دانش، پیوسته چهره‌ی جهان و چگونگی زیست انسان را دگرگون می‌سازد.

۱۶- درباره‌ی شیخ جنید چه می‌دانید؟ (۵/۰)

عارف معروف و عالم دینی که در بغداد به دنیا آمد. از کسانی است که درباره علم توحید در بغداد سخن گفت.

در سایه نردان پاک پیروز و سر بلند باشید

منصوره اخلاقی - ناحیه دوشهد

نام و نام خانوادگی:	«ای حیات دل هر زنده دلی»	تاریخ: ... / ... / ۹۹
نام آموزشگاه:	کاربرگ فارسی پایه نهم	زمان: ۴۵ دقیقه
شماره دانش آموز:	درس هشتم؛ آزادگی	تعداد صفحه: دو

۱. خواندن این گونه متن‌ها معمولاً با آهنگ نرم و کشش آوایی همراه است. (۵/۰ نمره)

(۱) حماسی (۲) داستانی (۳) تعلیمی (۴) میهنی

۲. نویسنده / شاعر کدام اثر ادبی درست معرفی شده است؟ (۵/۰ نمره)

(۱) جامع‌التمثیل: ابولقاسم قشیری (۲) جامع‌التواریخ: خواجه نصیر توسی

(۳) هفت اورنگ: عبدالرحمان جامی (۴) اسرارالتوحید: ابوسعید ابوالخیر

۳. کدام واژه فقط یک صورت املایی دارد؟ (۵/۰ نمره)

(۱) عطا (۲) ثواب (۳) فراغت (۴) خوار

۴. پشته‌ای خار، یعنی مقدار کمی خار که بر روی پشت بگذارند. درست (۵/۰ نمره) نادرست

۵. شاهنامه فردوسی و بوستان سعدی در قالب دوتایی سروده شده‌اند. درست (۵/۰ نمره) نادرست

۶. در مصراع «رخش پندار همی راند ز دور» رکن دوم تشبیه، «رخش» است. درست (۵/۰ نمره) نادرست

۷. هم‌خانواده واژه «ابتدا» و مفرد «آزادگان» چیست؟ (۱ نمره) ابتدا: مبدأ آزادگان: آزاده

۷. واژه‌ای از درس هشتم بیابید که تحول معنایی یافته باشد. سپس معنای گذشته و امروزی آن را بنویسید. (۱ نمره)

نوازنده در گذشته به معنای نوازشگر و مهربان بوده است. ولی امروزه به کسی می‌گویند که موسیقی بداند و سازی را بنوازد.

۸. اجزای مشخص شده جمله را در عبارت زیر بنویسید. (۱ نمره)

عکس آسمان بر سطح لرزان گودال‌های آب تماشایی بود.

نهاد مسند

۹. بیت «پیر گفتا که چه عزت زین به/ که نی‌ام بر در تو بالین نه» چند جمله دارد؟ زیر جمله‌ها خط بکشید. (۱ نمره)

این بیت سه جمله دارد.

۱۰. در بیت زیر واژه‌ای است که در زبان فارسی به دو شکل به کار می‌رود. آن را بیابید و شکل دیگر آن را بنویسید. (۱ نمره)

«آمد آن شکرگزاریش به گوش گفت کای پیر خرف گشته خموش»

خرف - خرفت

۱۱. واژه‌های قافیه و ردیف را در بیت زیر پیدا کنید. (۱ نمره)

«شکر گویم که مرا خوار نساخت به خسی چون تو گرفتار نساخت» قافیه: خوار - گرفتار ردیف: نساخت

۱۱. آرایه به کار رفته را در بیت زیر پیدا کنید. {برای پاسخ خود دلیل بیاورید} (۱ نمره)

خارکش پیری با دلق درشت پشته‌ای خار همی برد به پشت

واج‌آرایی (ش) در واژه‌های خارکش - پشته - پشت

۱۲. مفهوم کنایه بیت «در دولت به رخم بگشادی تاج عزت به سرم بنهادی» را بنویسید. (۱ نمره)

به من توجه کرده‌ای و مرا به سربلندی و بزرگی رسانده‌ای.

۱۳. بیت‌های زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. (۴ نمره)

حدّ من ثنایت گفتن گوهر شکر عطایت سفتن

من در اندازه‌ای نیستم که تو را ستایش کنم و لطف و عطای تو را بتوانم شکر کنم.

کنم از جیب نظر تا دامن چه عزیزی که نکردی با من

هنگامی که از سر تا پا (همه وجودم) را نگاه می‌کنم. درمی‌یابم که چقدر بزرگواری‌ها در حق من انجام داده‌ای.

کای فرازنده این چرخ بلند وی نوازنده دل‌های نژند

ای برپا کننده این آسمان بلند و ای نوازشگر دل‌های غمگین

داد با این همه افتادگی‌ام عز آزادی و آزادگی‌ام

با این همه ناتوانی و ضعفم، عزت آزادی و آزادگی را به من بخشید. (مرا سربلند کرد)

۱۴. حفظ شعر «آزادگی» (۲ نمره)

۱۵. روخوانی درس هشتم (۳ نمره)

خواندن درست و روان، رعایت لحن و ایستگاه‌های آوایی

نام:

برنام خلافت‌الوحد و قلم حقیقت مجار و جو عدم

تاریخ: .../.../۱۳۹۹

نام خانوادگی:

کابرن فارسی-پایه ششم

زمان: ۴۵ دقیقه

نام مدرسه:

درس نهم

تعداد صفحه: دو

۱- در کدام عبارت نادرستی املایی وجود دارد؟ (۵/۰ نمره)

الف) با لجة خاصی گفت: فوق العاده است (ب) میرزا ابوالقاسم لحظه‌ای مکث کرد

ج) بگذار لیاقت یک بچه آشپز را ثابت کنم (د) جمعیت هلهله و شادی کردند

۲- در کدام واژه، کسره نشانه‌ی نقش‌نمای اضافه است؟ (۵/۰ نمره)

الف) سائل (ب) قائم مقام (ج) شیء نورانی (د) حمل اشیا

۳- شکل درست هر واژه را انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید. (۱ نمره)

الف) به بخورم زهر که شاهد ساقی است. (هلاوت - حلاوت)

ب) نگاه قائم مقام چرخید روی برادرزاده‌اش. (تأسف‌بار - تعسف‌بار)

۴- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

الف) تخلص قائم مقام فراهانی، ثنایی بود. درست نادرست

ب) قائم مقام خود را مسئول جهل مردم می‌دانست. درست نادرست

۵- جاهای خالی را با واژه‌های مناسب درس کامل کنید. (۵/۱ نمره)

ج) محمدتقی توانست با تلاش و پشتکار به مقام **صدر اعظمی** برسد و لقب امیر کبیر بیابد.

د) اثر مهم قائم مقام **منشآت** است. وی در نوشتن این اثر از شیوه‌ی **گلستان** پیروی کرده است.

۵- معنی واژه‌های زیر را بنویسید. (۳ نمره)

ذکاوت: **باهوشی** نامی: **معروف** هیاهو: **سروصدا**

لیاقت: **شایستگی** رسا: **بلند** شیوع: **شایع و همه‌گیر شدن**

۶- یک هم‌خانواده برای کلمه‌های زیر بنویسید. (۵/۱ نمره)

وضع: **موضوع - وضعیت** جهل: **مجهول - جاهل** کاشف: **مکشوف - کشف**

۷- مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید. (۳ نمره)

الف) نام نیکو گر بماند ز آدمی به کزو ماند سرای زرنگار

اگر از انسان نام نیک و خوب به جا بماند بهتر است که خانه زرین و طلایی (پرنقش‌ونگار) از او باقی بماند.

ب) ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد دل رمیده‌ی ما را انیس و مونس شد

ستارهٔ زیبایی تایید و ماه انجمن شد (مجلس ما را روشن کرد) و همراه و همدم دل وحشت‌زدهٔ ما شد.

ج) به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست

در جهان خرم و شادم زیرا که خرمی همه از جانب اوست و عاشق همهٔ جهان و آفریده‌های آنم.

۸- آثار محمود حکیمی را نام ببرید. (۲ نمره)

وجدان - به سوی ساحل - پیام‌آور محبت - حس ششم - داستان‌های آموزنده برای کودکان

۹- مفهوم کنایی عبارات زیر را بنویسید. (۲ نمره)

الف) هیاهوی کلاغ‌ها سکوت باغ را می‌شکست

سروصدای زیاد

ب) داستان‌های بسیار بر سر زبان‌هاست

معروف بودن

۱۰- آرایه‌ها را در عبارات زیر بیابید. (۲ نمره)

الف) شنیده‌ها را بر کاغذ ذهن می‌نوشت و در دل تکرار می‌کرد

تشبیه - تناسب

ب) ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد دل رمیده‌ی ما را انیس و مونس شد

استعاره - کنایه

۱۱- در ترکیب‌های زیر صفت‌های بیانی را پیدا کنید. (۲ نمره)

درخت نخل - نام نیکو - مقاله‌ی خوب - سرای زرنگار - ماه مجلس - نگاه تأسفبار

در سایهٔ نردان پاک پیروز و سر بلند بمانید.

منصوره اخلاقی - دبیر ناچیه دو مشهد

نام: _____
نام خانوادگی: _____

با هر چه عشق نام تو را می توان نوشت با هر چه رود نام تو را می توان سرود
پانخنامه کاربرک فارسی هشتم؛ درس دهم

نام مدرسه: _____
زمان: ۵۰ دقیقه

۰/۵ ۱- عبارت «در قلم سحرآمیز» یک صفت بیانی است؟

درست نادرست

۰/۵ ۲- املای واژه‌هایی مثل شنبه و سنبل به دو صورت (شنبه و شنبه، سنبل و سمبل) صحیح است؟

درست نادرست

۰/۵ ۳- نتیجه‌ی نامه‌ی سیدجمال به میرزای شیرازی چه شد؟

تباکو تحریم شد و توطئه‌ی انگلیس شکست خورد.

۰/۵ ۴- تعداد جمله‌ها را در عبارت زیر مشخص کنید.

سید جمال آرام و قرار نداشت. گاه در مصر بود، گاه در استانبول گاه در افغانستان و گاه در هند.

۵ جمله

۳ ۵- درباره‌ی هر یک از عبارت زیر یک سطر توضیح دهید.

چالدران - کمال‌الدین بهزاد - میرزای شیرازی - سیدجمال‌الدین اسدآبادی - سبا - رساله‌ی قشیریه

- چالدران: یکی از شهرهای آذربایجان غربی که جنگ معروف چالدران بین شاه اسماعیل و سلطان عثمانی در این محل واقع شد.

- کمال‌الدین بهزاد: نقاش عهد تیموری و صفوی که شاه طهماسب نزد او نقاشی می‌آموخت.

- میرزای شیرازی: مرجع بزرگ تقلید در زمان ناصرالدین شاه که با فتوای خود تباکو را تحریم کرد.

- سید جمال‌الدین اسدآبادی: مردی آزادی‌خواه که عمر خود را در مبارزه با استبداد سپری کرد و در پاریس روزنامه «عروة الوثقی» را منتشر کرد.

- سبا: شهری در عربستان قدیم که ملکه آن بلقیس نام داشت.

- رساله‌ی قشیریه: نوشته‌ی ابوالقاسم قشیری از عارفان قرن پنجم که به زبان عربی آن را نوشته است.

۲ ۶- با توجه به عبارت رو به رو جدول را کامل کنید. «مردم پا بر آن می‌نهادند و می‌گذشتند»

بن مضارع	بن ماضی	مصدر	فعل
نه	نهاد	نهادن	می‌نهادند
گذر	گذشت	گذشتن	می‌گذشتند

۲ ۷- معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

استعمار: آبادانی خواستن

مرجع تقلید: عالم دینی

طایر: پرنده

طیب: پزشک

۱/۵ ۸- در جای خالی واژه‌ی مناسب را انتخاب کنید و بنویسید.

الف) قطره‌های آب از شکاف سقف.....(می‌لغزید، می‌لغزید)

ب)، تاریک و نمناک بود.(غار، قار)

ج)، انگلیس شکست خورد.(توطئه، توطعه)

۹- مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید.

۳ ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت

ای باد صبحگاهی تو را مانند هدهد به سرزمین سبا می‌فرستمت. خوب نگاه کن که تو را به کجا می‌فرستمت.

۲) حیف است طایری چو تو، در خاکدان غم زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت

حیف است پرنده‌ای مانند تو در این دنیای پر از غم و اندوه اسیر باشد، تو را به سرزمینی که پر از مهر و وفا

است می‌فرستمت.

۳) الیوم...استعمال توتون و تنباکو، در حکم محاربه با امام زمان(عج) است.

امروز...استفاده از توتون و تنباکو مانند جنگیدن با امام زمان(عج) می‌باشد.

۱۰- برای واژه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید.

۱ عارفان: عارف / عرفان / معرفت شعر: شاعر / مشاعره / شعرا

۲ ۱۱- در عبارت و بیت زیر چه آرایه ادبی به کار رفته است؟(هر مورد دو آرایه)

۱) نقاشی تو طبیب زخم‌های ماست(تشبیه / تناسب)

۲) ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت(جناس / تشبیه)

۱ ۱۲- در جمله‌های زیر دو گروه اسمی پیدا کنید و هسته‌ی آن‌ها را مشخص کنید.

جنگ چالدران با همه‌ی مقاومت دلیرانه‌ی شاه اسماعیل به شکست انجامید.

جنگ چالدران ← جنگ: هسته / مقاومت دلیرانه ← مقاومت: هسته

۱۳- یک نمونه شبه جمله از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

آفرین بر قلم سحرآمیزت!

۲ ۱۴- خواندن متن: روان‌خوانی، رعایت لحن و آهنگ مناسب

در پناه ایزدیزدان پیروز و سربلند باشید.

۰/۵	۱- میرزا محمدصادق امیری، شاعر و روزنامه‌نگار عصر مشروطه بود که مظفرالدین شاه به او لقب ادیب الممالک داد.
۱	۲- چهار واژه بنویسید که با جابجایی نقطه، معنای واژه تغییر کند (مانند: نبی-بنی). خواهر، جواهر- خان، جان- ریز، زیر- مزاحم، مراسم
۱/۵	۳- سه گروه اسمی از متن درس پیدا کنید که در آن وابسته‌ی پیشین صفت اشاره باشد. این سرزمین آسمانی- آن ایام- این پهنه‌ی خدایی
۱/۵	۴- نام سه اثر از سلمان هراتی را بنویسید. از این ستاره تا آن ستاره- از آسمان سبز- دری به خانه‌ی خورشید
۲	۵- در متن زیر چهار غلط املائی وجود دارد، آن‌ها را پیدا کنید و درست واژه‌ها بنویسید. پس از پایان جنگ تهمیلی ، حمت و تلاش همین سربازان سربلند و دلاوران رشید، با علم و دانش و تخصس و تاهد درآمیخت، تا حافظ آبروی این سرزمین آسمانی و بیانگر فکر ایرانی باشد. تحمیلی- همت- تخصص- تعهد
۲	۶- معنی واژه‌های زیر را بنویسید. حماسه: دلیری گزند: آسیب عرصه: میدان مأوا: پناهگاه آزادمنشی: جوانمردی بوم و بر: سرزمین خیل: گروه مقدس: پاک
۱	۷- برای هر واژه یک هم‌خانواده بنویسید. عزت: عزیز عظیم: تعظیم حافظ: محفوظ همت: اهتمام
۰/۵	۸- معنی کنایه‌های زیر را بنویسید. خون دل خوردن: بسیار سختی کشیدن رنگ نباخت: (رنگ باختن کنایه از ترسیدن) نترسید
۰/۲۵	۹- بیت زیر از چند جمله تشکیل شده است؟ ای وطن، ای دل مرا مأوا ای وطن، ای طن مرا مسکن ۴ جمله
۱	۱۰- لحن میهنی را توضیح دهید. لحنی که بیانگر حس غرور، عظمت و افتخار است و باید با آهنگ حماسی خوانده شود.
۱	۱۱- مفرد واژه‌های زیر را بنویسید. حامیان: حامی ایام: یوم قلل: قلعه دوران: دوره

۳/۷۵ ۱۲- معنی بیت‌های زیر را بنویسید و برای هر بیت یک آرایه پیدا کنید و بنویسید.

ای وطن، ای تو نور و ما همه چشم ای وطن، ای تو جان و ما همه تن

ای وطن ما همه مثل چشم هستیم و تو مانند نور چشم ما هستی و تو مانند روح و ما جسم هستیم. (تشبیه)

نکته‌ای گویمت که گر شنوی شاد، مانی به جان و زنده به تن

نکته‌ای به تو میگویم که اگر خوب بشنوی با جان و دل خوشحال می‌شوی و همیشه شاد و سلامت

میمانی. (تناسب جان و تن)

وان که حب وطن نداشت به دل مرده زان خوب‌تر به باور من

کسی که عشق وطن دوستی در دل خود نداشته باشد به نظر من مردنش بهتر از زنده بودنش است. (تلمیح)

۱۳- با توجه به جمله‌ی زیر جدول را کامل کنید.

نوجوانان شاداب و با ایمان، سیمای وطن را به زیور و شکوه خلاقیت می‌آرایند.

نهاد	مفعول	متمم	فعل
نوجوانان	سیمای وطن	زیور	می‌آرایند

۱۴- خوانش درس: روان‌خوانی، رعایت لحن و آهنگ مناسب.

درگاه انزلی‌زوان پرورد سر بلند باشید.

نام: _____
نام خانوادگی: _____

با هر چه عشق نام تو را می توان نوشت با هر چه رود نام تو را می توان سرود
فارسی هشتم؛ درس دوازدهم

نام مدرسه: _____
زمان: ۵۰ دقیقه

- ۰/۵ ۱- در قالب مثنوی هر بیت قافیه و ردیف مشخص دارد.
درست نادرست
- ۰/۵ ۲- صفت پرسشی و صفت تعجبی از وابسته‌های پیشین هستند و قبل از اسم می‌آیند.
درست نادرست
- ۰/۵ ۳- کدام مفهوم از بیت زیر دریافت می‌شود؟
در زمان انداخت شمشیر آن علی کرد او اندر غزایش کاهلی
(۱) در کارش عجله داشت
(۲) در جنگیدن سستی کرد
(۳) با دشمنش مدارا کرد
(۴) در آن لحظه از مبارزه منصرف شد
- ۱ ۴- چرا قالب مثنوی برای سرودن داستان‌های طولانی مناسب است؟
زیرا در هر بیت می‌توان قافیه‌ی جدید بیاوریم.
- ۱/۵ ۵- مترادف واژه‌های زیر را از متن درس پیدا کنید و بنویسید.
شایسته: سزا حرص: آز پاک‌ی نیت: اخلاص عمل
بخشش: عفو پاک: منزه فریبکاری: دغل
- ۴ ۶- مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید.
در غزا بر پهلوانی دست یافت زود شمشیری برآورد و شتافت
حضرت علی(ع) در یکی از جنگ‌ها بر پهلوانی غالب و چیره شد و بی‌درنگ شمشیرش را بیرون آورد.
گشت حیران آن مبارز، زین عمل وز نمودن عفو و رحم بی‌محل
آن مبارز از این عمل حضرت بسیار تعجب کرد و از اینکه او را مورد بخشش قرار داده بود شگفت زده شد.
گفت: «من تیغ از پی حق می‌زنم بنده‌ی حقم نه مأمور تنم»
حضرت جواب داد: من برای پیروی از فرمان خدا و در راه خدا می‌جنگم، من بنده‌ی خدا هستم و فرمان‌بردار احساسات خود نیستم.
چون درآمد در میان، غیر خدا تیغ را دیدم نهان کردن سزا
وقتی دیدم در کشتن تو چیزی غیر از خدا(خشم) به من فرمان می‌دهد مصلحت دیدم که شمشیرم را کنار بگذارم.

۷- نام سه اثر مهم مولانا را بنویسید.

مثنوی معنوی- دیوان شمس- فیه ما فیه

۸- حسین ممتحنی متخلص به حمید سبزواری از شاعران خوش نام انقلاب است. از آثار او می توان به سرود سپیده و سرود درد اشاره کرد.

۹- دو جمله بنویسید که در آن وابسته‌ی پیشین صفت تعجبی و صفت پرسشی باشد.

چه گل‌های زیبایی!

کدام ورزش؟

۱۰- در بیت‌های زیر چه آرایه ادبی به کار رفته است؟

گفت: «بر من تیغ تیز افراشتی از چه افکندی، مرا بگذاشتی؟» (کنایه)

او خدو انداخت بر روی علی افتخار هر نبی و هر ولی (تلمیح)

صبح صادق، قدرت کاذب شکست رشته‌های دام اهریمن گسست (تضاد)

۱۱- مفهوم عبارات زیر را بنویسید.

(۱) درمی چند در آستین داشت و عقیدتش خلل بود.

مقداری سکه نقره داشت که در آستین خود پنهان کرده بود و ایمانش به خدا ضعیف بود.

(۲) در راه طراری به وی بازخورد و آن زر به حیلت ببرد.

در راه دزدی به او برخورد کرد و سکه‌های او را با فریب و حيله دزدید.

۱۲- از متن درس دو کنایه پیدا کنید و مفهوم کنایه‌ها را توضیح دهید.

تیغ زدن: کنایه از جنگیدن/ دست یافتن: کنایه از غلبه کردن

۱۳- دو واژه بنویسید که بدون تغییر معنا به دو شکل نوشته شود.

درم، درهم/ آینه، آیینه

۱۴- طرز قرار گرفتن قافیه در قالب «مثنوی» را با شکل نشان دهید.

۱۵- خوانش درس با لحن و آهنگ مناسب.

درپناه ایزدیزدان پیروز و سربلند باشید.

۰/۵	۱- زبان نخستین ابزار پیدایش ادبیات است. درست نادرست
۰/۵	۲- در کنایه منظور نویسنده مفهوم نزدیک سخن می باشد. درست نادرست
۰/۵	۳- واژه هایی که به مصوت «ا» و «و» ختم می شوند در حالت اضافه به «ی» میانجی نیاز دارند. درست نادرست
۰/۵	۴- مفرد کدام واژه نادرست است؟ (۱) اشخاص ← شاخص (۲) آثار ← اثر (۳) اقوام ← قوم (۴) عوامل ← عامل
۰/۵	۵- املاي کدام واژه نادرست است؟ (۱) دوگانگی (۲) بهره گیری (۳) رزمندگی (۴) جلوه گر
۰/۵	۶- املاي کدام گروه از واژه ها همه درست است؟ (۱) تعهد، ایثار، معاصر، عظیم (۲) اعتقاد، تعالیم، انسجام، فضیلت (۳) درونمایع، محتوا، آثار، آرمان (۴) ستم ستیزی، مقاومت، حماه، معیار
۱	۷- با توجه به جمله ها، واژه ی درست را انتخاب کنید. (۱) مردم انقلابی ایران به پیشوایی (بنیان گزار- بنیان گذار) فرزانه، انقلاب کردند. (۲) دوگانگی از میان (برخواست- برخواست) و «وحدت کلمه» پدیدار گشت.
۲	۸- برای هریک از واژه های زیر دو هم خانواده بنویسید. عظیم: عظمت، معظم نظام: نظم، ناظم فضیلت: فضایل، فضل عدالت: عدل، عادل
۲	۹- مفهوم واژه های زیر را بنویسید. انسجام: یکپارچگی معیار: اندازه تعهد: پیمان بستن آرمان: آرزو
۱/۵	۱۰- منظور از ادبیات چیست؟ مقصود از ادبیات همه ی آثار نظم و نثری است که آیینی فرهنگ و اندیشه ی یک جامعه است؛ به عبارتی دیگر «ادبیات، بیان حال یک جامعه است».
۱/۵	۱۱- با توجه به متن درس، سه ویژگی برجسته انقلاب را بنویسید. خدا محوری و دین باوری- رهبری بر پایه ی اصل ولایت فقیه- وحدت و یکپارچگی مردم

۱/۵

۱۲- کتاب «درآمدی بر ادبیات داستانی» اثر کیست؟ درباره‌ی محتوای کتاب توضیح دهید.

فریدون اکبری شلدره- محور اصلی کتاب داستان نویسی پس از پیروزی انقلاب است.

۱

۱۳- مفهوم کنایه‌های زیر را بنویسید.

(۱) از مکافات عمل غافل مشو گندم از گندم بروید جو ز جو

هرکسی نتیجه کار خودش را می‌بیند

(۲) یکی را به سر برنهد تاج بخت یکی را به خاک اندر آرد ز تخت

تاج بر سر نهادن کنایه از گرامی و بزرگ داشتن / کسی را به خاک نشانیدن کنایه از کوچک و پست شمردن

۱۴- در عبارت‌های زیر هسته و نوع وابسته‌ها را مشخص کنید.

۳

(۱) انقلاب شورانگیز مردم

انقلاب: هسته / شورانگیز: وابسته‌ی پسین، صفت بیانی / مردم: وابسته‌ی وابسته، مضاف‌الیه

(۲) تاریخ معاصر ایران

تاریخ: هسته / معاصر: صفت / ایران: وابسته‌ی وابسته، مضاف‌الیه

۱/۵

۱۵- سه نمونه کنایه که در گفت‌وگوهای عادی شنیده‌اید، بنویسید.

به انتخاب دانش‌آموز

۲

۱۶- خواندن متن: روان خوانی، رعایت لحن و آهنگ مناسب

در نگاه ایندیروان پیروز و سرکلندباشید.

- ۰/۵ ۱- شعر یاد حسین (ع) در چه قالبی سروده شده است؟ **قصیده**
- ۱ ۲- کلیات سروده‌های فدایی مازندرانی با عنوان **سوگنامه عاشورایی** یا **مقتل منظوم فدایی** اولین بار در سال ۱۳۸۸ به چاپ رسیده است.
- ۰/۵ ۳- در کدام مصراع نادرستی املايي دیده می‌شود؟
(۱) شد چنان از تف دل کام سخنور تشنه
(۲) همچو ماهی که فتد ز آب برون آل نبی
(۳) **غرقه‌ی بهر بلا بود در آن بر تشنه**
(۴) می‌تپیدی دلشان سوخته در بر تشنه
- ۰/۵ ۴- در بیت زیر کدام آرایه ادبی مشاهده نمی‌شود؟
خشک گردید هم از دود دل و دیده دوات خامه با سوز، رقم کرد به دفتر تشنه
(۱) تناسب (۲) تشخیص (۳) واج آرایی (۴) **تشبیه**
- ۱ ۵- دو بیت از درس بنویسید که در آن آرایه تضاد به کار رفته باشد.
بیت ۴ و بیت ۶
- ۲ ۶- مترادف واژه‌های زیر را از درس پیدا کنید و بنویسید.
دریا: بحر دهان: کام پادشاه: خسرو تشنه: عطشان
قلم: کلک، خامه حرارت: تف بزرگتر: اکبر رود بزرگ: شط
- ۱ ۷- برای واژه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید.
غرقه: غریق، غرق اکبر: کبیر، تکبیر
- ۲ ۸- در بیت زیر ارکان تشبیه را مشخص کنید.
همچو ماهی که فتد ز آب برون آل نبی می‌تپیدی دلشان، سوخته در بر تشنه
مشبه: آل نبی / مشبه به: ماهی / وجه شبه: بی‌قراری و تپش دل / ادات تشبیه: همچو
- ۱ ۹- درباره‌ی واژه‌ی «کوثر» هر چه می‌دانید بنویسید.
نام رودی در بهشت که متعلق به خاندان پیامبر است.

۱۰- تکرار واژه‌ی «تشنه» به عنوان ردیف در شعر، یادآور کدام واژه‌ی مناسب با واقعه‌ی کربلا می‌باشد؟

العطش

۱۱- مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید.

(۱) آه و افسوس از آن روز که در دشت بلا بود آن خسرو بی لشکر و یاور تشنه

افسوس از آن روز که امام حسین(ع) در کربلا تنها و بدون لشکر تنها و تشنه بود.

(۲) برد عباس جوان ره چو سوی آب فرات ماند بر یاد حسین تا صف محشر تشنه

وقتی که حضرت عباس(ابوالفضل) به آب فرات رسید به یاد تشنگی امام حسین(ع) تا قیامت تشنه ماند.

(۳) خشک گردید هم از دود دل و دیده دوات خامه با سوز، رقم کرد به دفتر تشنه

از شدت ناراحتی زیاد جوهر خشک شد، قلم به جای جوهر با اشک و آه تشنگی را بر دفتر نوشت.

۱۲- دو نمونه تلمیح از درس پیدا کنید و بنویسید به چه موضوعی اشاره می‌کند؟

همچو ماهی که فتد ز آب برون آل نبی می‌تپیدی دلشان سوخته در بر تشنه(تلمیح به تشنگی خاندان

امام حسین(ع) در روز عاشورا)

تشنه لب کشته شود در لب شط از چه گناه آنکه سیراب کند در لب کوثر تشنه؟(تلمیح به حوض کوثر

و تلمیح به آیه‌ی قرآن: به کدامین گناه کشته شدی؟)

۱۳- بیت‌های زیر را با دقت بخوانید و موارد خواسته شده را بنویسید.

- در کدام بیت‌ها ردیف وجود دارد؟

- واژه‌های ردیف را بنویسید.

✓ (۱) چو ایران نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد

ردیف: مباد

(۲) زنهار مگو سخن به جز راست هرچند تو را در آن ضررهاست

✓ (۳) تازه فهمیدم خدایم این خداست این خدای مهربان و آشناست

ردیف: است

✓ (۴) دوستی از من به من نزدیک‌تر از رگ گردن به من نزدیک‌تر

ردیف: به من نزدیک‌تر

(۵) کی فلان چاشت بده یا شامم نان و آبی که خورم و آشامم

۱۴- خوانش با لحن درست و رعایت آهنگ مناسب.

در ماه یزدان پاک سپرد و سرزنش باید.

	به نام خدا نام مدرسه : زمان : ۴۵ دقیقه کار برگ فارسی هشتم درس شانزدهم	
نمره		ردیف
۰/۷۵	لحن خوانش درس ۱۶ ترکیبی از لحن های حماسی و عاطفی و توصیفی است .	۱
۰/۲۵	املاي کدام واژه درست نيست ؟ (۱) بينديشيد (۲) بيفتاد (۳) بيستد (۴) بينداخت	۲
۰/۵	در بيت « يادگاري كز آدمي زادست سخن است آن دگر باد است » كدام آرايه ديده نمي شود ؟ (۱) واج آرايي (۲) كنايه (۳) مجاز (۴) تشبيه	۳
۰/۵	در کدام گزینه صفت مبهم وجود دارد ؟ (۱) همه خوشحال بودند (۲) شما چند سال درس خواندی ؟ (۳) سينا چند كتاب به دوستش هديه داد؟	۴
۰/۵	مفهوم کدام گزینه نا درست است ؟ (۱) بيمناك : ترسيده (۲) صعود : فتح و پيروزي (۳) بشارت : خبر خوش (۴) غزه : نام شهري در فلسطين	۵
۰/۵	كدام گزینه در باره عبارت زير درست نيست ؟ « محمد دوره » خوني است كه از بعثت پيامبران جوشيده است . پس اي محمد صعود كن تا سدره المنتهي ! (۱) صعود كردن كنايه از شهادت (۲) سدره المنتهي نام درختي در آسمان هفتم (۳) تلميح به مبعث پيامبر (۴) تشبيه محمد به خون	۶
۱/۰	مفهوم بيت زير را بنويسيد : يادگاري كز آدمي زادست سخن است آن دگر باد است تنها چيزي كه از انسان پس از مرگ مي ماند سخنان ارزشمند و نيكو است و به غير از آن همه چيز بي ارزش است.	۷

۲	عبارت های زیر را بخوانید و بنویسید مربوط به کدام یک از نویسندگان است ؟ (۱) از شاعران بزرگ عرب ، متولد دمشق سوریه است او به زبانهای فرانسوی و انگلیسی و اسپانیایی مسلط بود. (نزار قبانی) (۲) شاعر و عارف پر آوازه ی هندی که اشعاری سرشار از مفاهیم عرفانی و حس میهن دوستی است. (تاگور) (۳) از بزرگترین شاعران معاصر عرب است ، عشق به سرزمین فلسطین و استقلال آن از درون مایه های اصلی شعر اوست. (محمود درویش) (۴) شاعر و عارف قرن پنجم و ششم هجری ، او در ابتدا شاعری مدیحه سرا بود از آثار او می توان به حدیقه الحقیقه و کارنامه بلخ اشاره کرد. (سنایی)	۸
۲	در عبارت های زیر « ماه » و « زیتون » نماد چیست ؟ (۱) ماه روشنی اش را در سراسر آسمان می پراکند. ماه نماد انسان های ایثارگر و فداکار (۲) برای چیدن زیتون مهیا باشید. زیتون نماد صلح و دوستی	۹
۱	عبارت زیر از چند جمله تشکیل شده است ؟ سه جمله ای دوستان کوچک ما ، سلام ! برای چیدن زیتون مهیا باشد.	۱۰
۱	مفهوم درس که موضوع اصلی آن دعوت به مبارزه و مقاومت در برابر دشمنان است ، نمونه ای از ادبیات پایداری است.	۱۱
۱/۵	برای هریک از عبارت های زیر یک آرایه بنویسید: (۱) در لحظه ای که درختان زیتون بارور می شوند. کنایه (۲) هر قدر هم که تاریخ درنگ کند. تشخیص (۳) صیادش می تواند به شکارش دیگر گونه بیندیشد. تشبیه	۱۲
۲	برای هر واژه دو هم خانواده بنویسید: بعثت: مبعث، مبعوث بشارت: بشیر، مبشر	۱۳
۱	بن ماضی و بن مضارع فعل های زیر را بنویسید: فعل بن ماضی بن مضارع بتازید تاخت تاز خروشیدند خروشید خروش	۱۴
۲	مترادف واژه های زیر را از متن درس پیدا کنید و بنویسید: چراغ: مشعل آماده: مهیا روشنایی: فروغ بالا رفتن: صعود	۱۵
۰/۵	مفهوم کنایه های زیر را بنویسید : (۱) تا آنگاه که بتواند فلسطینش را بی غلط تلفظ کند. کنایه از بزرگ شدن (۲) نزدیک به تفنگ صیادی سنگدل. کنایه از بی رحمی	۱۶

۱/۵	۱- درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (۱) مترجم کتاب در جست و جوی خوشبختی ابوالقاسم پاینده است. درست (۲) کتاب هفده داستان کوتاه کوتاه نوشته‌ی سارا طهرانیان است. نادرست (۳) در زبان فارسی و عربی فعل‌ها در پایان جمله می‌آید. نادرست
۰/۵	۲- عبارات زیر معرف کدام نویسنده است؟ لرد آویبوری؛ نویسنده انگلیسی این نویسنده در توصیف طبیعت و احساسات انسانی چیره بود.
۰/۵	۳- در عبارت «کار امروز را به فردا می‌فکنید» چه آرایه‌ای به کار رفته است؟ (۱) کنایه (۲) تضاد (۳) ضرب‌المثل (۴) تشبیه
۰/۵	۴- در کدام گزینه <u>نادرستی</u> املايي کمتری دیده می‌شود؟ (۱) جزر و مد، غفلت، گزر عمر، تامل (۲) اضطراب، اصلن، تعلل، میافکنید (۳) متانت، کاعنات، مسلمن، تلف (۴) سمر، معیني، شتاب، نشاط
۰/۵	۵- در سخنی که نویسنده ابتدای درس از شکسپیر آورده است، از چه آرایه‌ای استفاده کرده است؟ (۱) تشبیه (۲) تناسب (۳) کنایه (۴) تضمین
۰/۵	۶- مفرد کدام واژه <u>نادرست</u> است؟ (۱) اشخاص: شخص (۲) اعماق: عمق (۳) اقدام: قدم (۴) وظایف: وظیفه
۰/۵	۷- قالب شعر نیایش <u>مثنوی</u> است.
۱	۸- مفهوم کنایی جمله‌های زیر را بنویسید. (۱) نوجوانان و جوانان از سرد و گرم روزگار خبری ندارند. سرد و گرم چشیدن کنایه از باتجربه بودن و نوجوانان از سرد و گرم روزگار بی‌خبر بودن کنایه از بی‌تجربگی. (۲) انگشت ندامت به دندان می‌گزیم. کنایه از پشیمانی و افسوس خوردن.
۲	۹- هم‌خانواده‌ی واژه‌های زیر را از متن درس بیابید و بنویسید. اتلاف: تلف عاقل: عقل علت: تعلل مضطرب: اضطراب عجله: عجول قصد: مقصود وقت: اوقات عمیق: عمق

۱۰- پیام و مفهوم کلی درس راه خوشبختی و روان خوانی آن سوی پنجره را بنویسید.
پیام راه خوشبختی: از فرصت‌ها به درستی استفاده کنیم و برنامه‌ریزی داشته باشیم.
پیام آن سوی پنجره: به آینده امیدوار باشیم و با دید مثبت به زندگی نگاه کنیم.

۱۱- واژه‌ی توفان و طوفان چه تفاوتی باهم دارند؟

توفان: یک واژه فارسی است به معنی خروشیدن و غرش کردن مانند توفان دریا
طوفان: به معنی حادثه‌ای طبیعی همراه با باد و باران

۱۲- دو نمونه واژه‌های متضاد از درس پیدا کنید و بنویسید.

آرام و توفانی / گذشته و آینده

۱۳- بیت‌های زیر را به نثر روان برگردانید.

(۱) به ذکر خود بلند آوازه‌ام کن رفیق لطف بی‌اندازه‌ام کن

خدایا مرا با یاد کردن ذکر خودت مشهور کن و لطف بی‌اندازه‌ات را همراه من کن

(۲) به چشم مرحمت سویم نظر کن شفیع آخرت، خیرالبشر کن

با چشم لطف و مهربانی به من نگاه کن و حضرت محمد(ص) را شفاعت کننده‌ی من در آخرت قرار بده.

۱۴- معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

شتاب: عجله مسرور: خوشحال خوف: ترس کائنات: موجودات، پدیده‌ها

۱۵- در بیت‌های زیر چه آرایه‌ای به کار رفته است؟

(۱) بیفشان از وضو به رویم آن آب (تناسب) که از غفلت نمازند در سرم خواب (کنایه)

(۲) نگاهی کن که رو آرم به سویت رهی بنما که جاگیرم به کویت (جناس)

۱۶- آثار وحشی بافقی را نام ببرید.

مثنوی فرهاد و شیرین، ناظر و منظور، خلد برین

خوانش با آهنگ و لحن مناسب

درگاه اندوژوان پروردگار بشارت دهید.